

Kaplička v Trhomném

Trhomné, správně Trhonín, něm. Trahona
ves 9 km sv. od Bezdružic

Trhomné (620 m n. m.) bylo spojenou obcí ze čtyř sousedních osad, které celkem dohromady měly před II. světovou válkou 90 domů a 460 obyvatel. Fara, pošta a úřad byl v Krsech, škola v Trhomném. Převážně lesnatý katastr Trhomného se vyznačoval menší výměrou polí a luk a kamenolomy. Byla to nejlesnatější obec soudního okresu Bezdružice se 748 ha dobře obhospodařovaného lesa, který spravovala knížecí löwensteinská lesovna v Karlově dvoře. Kamenolomy na pískovec byly velmi četné (např. Wirtsbruch, Kaltenbrunnerbruch, Goldbruch), kde se lámal odedávna kámen na mlýnské kameny, schody, stavby a silnice. I při výstavbě tepelského klášterního kostela bylo použito trhomenského pískovce.

Původ jména lokality není znám. Počátky souvisejí s johanity¹, kteří je drželi až do husitských válek, kdy byly zastaveny v roce 1425 Švamberskům, roku 1544 se uvádí jako držitel Volf z Krajku, roku 1548 Jeroným Šlik. Podle urbáře z roku 1651 bylo na panství švamberském v „Dorff Trahona“ 31 poddaných, jmenovitě uvedených. Za selského povstání v roce 1680 se účastnilo stejně jako z ostatních vesnic bezdružického panství v bojích na Ovčím vrchu mnoho trhomenských sedláků, z nichž tři padli a byli následně pohřbeni na krském hřbitově. Šest sedláků robotovalo tři dny v týdnu s dvojspřežím, chalupníci jeden den v týdnu. Od roku 1712 bylo Trhomné součástí löwensteinského panství Bor, k němuž patřil Švamperk a Gutštejn. V letech 1810-1830 byla stavěna císařská silnice Plzeň-Karlovy Vary, na níž leží Trhomné a v roce 1885 trasa Trhomné-Skelná huť a tím získala ves dobré spojení s okolím.

V 19. století bylo Trhomné malou vsí, která patřila ke statku Líchov, ležící na silnici Plzeň-Karlovy Vary, 2 a ¼ hodiny cesty od Bezdružic. Měla 29 domů a 201 obyvatel a byla přiřazena do Krs. Byl zde jeden hostinec a poblíž vsi lom na pískovec. Ve vzdálenosti 1 a ¼ hodiny cesty ležela samota Umír /Umirschan) o 4 domech. (Sommer, Topographie 1838)

Od roku 1925 zde byla expozitura obecné školy ze Skelné huti, kam dříve děti docházely (v čp. 41 byla škola).

Silnice Plzeň- Karlovy Vary byla v květnu 1945 demarkační čárou mezi ruskou a americkou armádou. Téměř všichni obyvatelé Trhomného byli odvezeni do ruské zóny, Za I. světové války padlo v Trhomném 12 lidí, za II. zde bylo 21 obětí.

Data k historii

1483 u hradu Švamberka, 1546 Trhomno, 1693 statek Bezdružice - ves Trohonna
1788 ves Trahona o 17 domech, kde v lese se lámou dobré mlýnské kameny

¹ PROFOUS IV, s. 375: První písemná zpráva k roku 1183(11185) jako Trhonin, kdy ves věnoval Jariš z Mühlhausen johanitům a darování potvrdil kníže Bedřich.

1838 Trahona

Český tvar Trhomno (Trhomné) zapsal zřejmě písař pod vlivem sousedního jména Jamný (Jamné).

Podle Stabilního katastru z roku 1840 (duplikát inv. č. 3134, Národní archiv Praha) ves patřila do okresu Bezručice, k dominiu Bezručice, ležícímu v Plzeňském kraji. Byla vzdálena 1 a ¼ míle od Bezručic na severozápad a 2 míle na jih od Žlutic. Terén, kde leží Trhomné, je vysoko položený, plochý a mírně skloněný k jihu, zbytek katastru je pahorkovitě zvlněný, hornatý a plný proláklín a není proto příliš vhodný k zemědělství. V roce 1840 měl katastr rozlohu 1789 jiter a 750 čtverečních sáhů. V severozápadní části katastru ležela ves Trhomné, na severovýchodě Skelná Huť, na jihu Karlshofe a na východě enkláva Umíř.

Jako místní části katastru byly uvedeny Trhomné, Trhomenský domky, Skelná huť, Umíř a Karlův dvůr. (Trahona, Trahonahäusel, Glasshütten, Umirschen, Karlshof)

V obci bylo několik drobných památek (křížků), které zachytily mapové podklady. V tzv. vojenském mapování I, II, stabilním katastru, a vojenské mapování III, z něho speciální mapě z roku, mapě ZM 1:10 000 list z roku 1978, v turistické mapě edice KČT č. 30 (Povodí Střely) je doložena kaple.

Kaple při silnici Plzeň – Karlovy Vary je ve vlastivědném popisu uvedena jako kamenná, omítnutá, částečně i cihlová a střecha byla kryta eternitem, vchod obloukovitě zaklenutý, dveře zasklené. V interiéru barokní oltářík s hadovitě točenými (tj. asi tordovanými) sloupky s oltářní mensou. Na oltáři byl obraz Nejsvětější Trojice a nad ním Boží oko. Ve výklenku ve štítu stávala soška sv. Jana Nepomuckého. Rok postavení není znám, ale byla by možné ji časově zařadit do doby pozdního baroka. Zasvěcení Nejsvětější Trojici bylo v německy mluvících oblastech časté.

"Tato kaple byla vystavěna ke cti Nejsvětější Trojice Johannesem Drohoschem a Anežkou r. 1750." – pravdě podobný překlad nápisu ve štítu kaple -

